

SOUDCE JE NETOPÝR

**Kapesní průvodce zkušeného advokáta
soudní hrou o pravdu**

Michal Žižlavský

CHCETE POCHOPIT, JAK UVAŽUJE SOUDCE?

TAK SI PŘEDSTAVTE, ŽE JE NETOPÝR!

Netopýr se orientuje ve složitém světě jen sluchem. Vysílá pískot do předmětů ve svém okolí.

PRAVDA je pro něj jen to, co se odráží zpět.

SOUDCE má podobný echolokátor jako netopýr. Ten mu pomáhá vidět pravdu tam, kde každý říká něco jiného.

Tvrdíte něco u soudu?

Soudce vyšle signál směrem k důkazům. A čeká – stejně jako ten netopýr – co se mu vrátí zpět.

Vidí jen to, co se mu odráží v důkazech:

TO JE SOUDNÍ PRAVDA

Třeba v kauze Lukáše Nečesaného zní soudní pravda "**NEVINEN**", přestože žalobce tvrdil, že je vinen. Neměl na to důkazy.

Neříkejte u soudu nic, na co nemáte důkazy! Soudce vám to otluče o hlavu svým kladívkem!

Spravedlnost je **SLEPÁ**. Soudce NESMÍ vidět nic jiného, než co se odráží v důkazech.

A pak je tu ještě něco:

Každý soudce vnímá důkazy TROCHU JINAK

Je to možné?

Je.

Rozlišuji podle toho
ČTYŘI TYPY SOUDCŮ.

ČTYŘI TYPY SOUDCŮ

**VŠICHNI SOUDCI MAJÍ
JEDNO SPOLEČNÉ.
JAK PŘÍPAD ROSTE,
KAŽDÉMU Z NICH SE RODÍ
V HLAVĚ PŘED-SUDEK**

Například Petr Kramný, odsouzený za vraždu manželky a dcery elektrickým proudem, vytvořil v soudkyni silný před-sudek VINY tím, že neprojevoval zármutek a navázal vztah s jinou ženou.

PŘED-SUDEK se mění v **Ú-SUDEK**, a ten se nakonec změní v **ROZ-SUDEK**

PŘED-SUDEK není nic špatného. Je to nultá fáze myšlenkového procesu. Problém je, že si ho každý soudce vytváří jinak.

PROTOŽE KAŽDÝ SOUDCE JE JINÝ

Vnímá jinak. Reaguje jinak.
Rozhoduje se jinak.

ZMATENÉ DUŠE si myslí, že u soudu uspějí, protože mají PRAVDU. A končí na hranici stejně, jako Johanka z Arcu.

V justičním světě totiž nestačí, že pravdu **MÁTE**. Musíte ji umět **PRODÁT** soudci

Dobry advokát je **PRODAVAČ PRAVDY**.
Nemění fakta, ale umí je správně nasvítit.

Protože soudní pravda je - stejně jako umělecké dílo - pravdivější než pravda. Vyniká v ní to podstatné. Přesněji řečeno, vyniká v ní to, co považuje za podstatné soudce.

Jak to ale poznáte?

Já používám silnou zbraň, kterou nedávno zakázali ve Francii, ale jinde se běžně používá:

PROFILOVÁNÍ SOUDCŮ

Pracuji s typologií soudců, která vychází z biostrukturální analýzy. Promítám do ní ale své zkušenosti z justiční praxe.

Rozlišuji čtyři typy soudců podle toho, jak si vytváří **PŘED-SUDEK**.

Jsou to:

ZELENÍ JEŠTĚŘI

MODŘÍ ANALYTICI

ČERVENÉ ŠELMY

ČERNÍ PASAŽÉŘI

Na každého platí něco jiného.

VÍTE, JAK POZNÁTE ZELENEHO SOUDCE?

POZNÁTE HO PODLE TOHO, ŽE ČTE SPIS – ZELENÝ SOUDCE JE JEŠTĚR!

To je nadsázka, míněná tak, že každý, kdo dnes čte, je vlastně dinosaur. Minimálně z pohledu Gen Z.

A zelený soudce čte spis **OPRAVDU POZORNĚ!** To je výhoda, protože se dobře připraví na jednání.

Je to ale taky nevýhoda, protože si vytváří v hlavě silný **PŘED-SUDEK** ještě předtím, než začne dokazování.

Stává se, že se zelený ještěr nenechá zmást tím, co se odehrává v soudní

síni. Dosazuje si všechno do představy, kterou už má v hlavě.

Je to archetyp soudce z procesu s Galileem – věří svému před-sudku tak silně, že nevidí, že se Země točí.

Platí na něj kvalitní právní psaní, a taky to, že využíváte listinné důkazy. Pomůže vám, když vsadíte na silný judikát. Protože zelený soudce hledá jistotu v minulosti, a věří tomu, co je psáno.

TIPY PRO PŘÍPRAVU NA ZELENEHO SOUDCE

Vypilujte žalobu, repliku, dupliku i tripliku

Zvažte soukromý znalecký posudek

Využívejte písemné záznamy o důkazech

Poskládejte fakta a důkazy do silného příběhu a představte ten příběh HNED NA ZAČÁTKU

Počítejte s tím, že zelený soudce má ve věci jasno, ještě než vstoupí do soudní síně.

ČERVENÝ SOUDCE JE PRAVÝM OPAKEM ZELENÉHO SOUDCE

**NECHCE SI ČÍST.
CHCE VÁS VIDĚT A SLYŠET.**

Neschováte se před ním za text žaloby, repliky, dupliky ani tripliky. To ať si čtou třeba AI soudci v Estonsku. Červený soudce neřeší písemnosti, pokud před ním neobstojí mluvené slovo. Co na něj platí, ukazuje filmová klasika:

- **The Verdict (1982)** – v klíčovém momentu sporu o zanedbání lékařské péče odloží advokát Paul Newman připravený proslov a začne mluvit spatra, od srdce
- **Presumed Innocent (1990)** – obhájce brilantní závěrečnou řečí prolomí zprávu patologa a předvede své právní a komunikační dovednosti*

To je to, co platí na **ČERVENÉHO SOUDCE**. Hledá pravdu skrz hlas, gesta, oči a řeč těla.

Je jako **JAGUÁR**, který se probouzí až v soudní síni. Tady a teď sleduje napjatě všechno dění. A jakmile si je vyhodnotí, je jeho rozsudek stejně neodvratný, jako útok **ŠELMY**.

Nejste zrovna Paul Newman?

Zajímá vás recept na přípravu na červeného soudce?

Přečtěte si něco o Oral Advocacy Preparation!

* Pod stejným názvem existuje také novější série, natočená podle stejné předlohy (2024-2025), která má ale pozměněnou zápletku a jiný průběh soudního řízení.

TIPY PRO PŘÍPRAVU NA ČERVENÉHO SOUDCE

Upravte si text pro
ústní projev

Identifikujte klíčová sdělení,
kterým věříte – udělejte si
tahák na kartičky

Připravte si silný příběh jako
pojítka pro jednotlivá sdělení

Přiznejte si slabá místa
– a připravte si na ně
protiargumenty

Vyzkoušejte si svůj projev na
nečisto!

Dopřejte si profesionální trénink s rozbořem kamerového záznamu:

Ovládnete trému. Získáte jistotu! Soft skills advokáta a síla jeho slov – to je to, co spouští v hlavě červeného soudce **PŘED-SUDEK**, který se pak mění v **ROZ-SUDEK**.

MODRÝ SOUDCE JE ANALYTIK

**KDYSI MI NAPSAL JEDEN LAIK – JAK SE SÁM
OZNAČIL –, ŽE: “SOUDCE MÁ ROZHODOVAT
NA ZÁKLADĚ DŮKAZŮ, A NE DIVADÉLKA
ADVOKÁTŮ, KTEŘÍ SI PŘEDTÍM DOŠLI NA K
RÉTORIKU A NATOČILI SE NA KAMERU.”**

Ano, chápu, že si to myslí. Proto je to laik!

Justice ale **NEFUNGUJE** tak, že položíte důkazy na stůl, a soudce rozhodne.

Soudce hledá pravdu tak, že **PŘISUZUJE VÁHU** jednotlivým důkazům. Říká se tomu **VOLNÉ HODNOCENÍ DŮKAZŮ**.

Rétorika advokátů v tom hraje důležitou roli.

Rétorika vznikla už v antickém Řecku. Je stejně stará jako demokracie nebo soudní proces.

Zkušený rétor má u soudu lepší vyhlídky – stejně, jako má v krejčovském salonu lepší vyhlídky zkušený krejčí.

Třeba takový Vasil Bilak, původní profesí krejčí, měl v pracovním hodnocení: “Kalhoty zvládne, na saka nepouštět!”

Samotná rétorika samozřejmě **NESTAČÍ**. Nestačí na **MODRÉHO SOUDCE**. Modrý soudce je **ANALYTIK**.

Hledá pravdu na té **NEJJEMNĚJŠÍ** úrovni.

Je jako Hercule Poirot – používá své malé šedé buňky.

Často je narcis: Nemá rád jiné myšlenky, než své vlastní. Nepřijímá ani (závazné) názory nadřízeného soudu.

Považuje se za nejchytřejšího v místnosti – a často jím taky je.

Necháte-li mu volný prostor, on si ho rád vyplní. A nestačíte se pak divit, jak!

TIPY PRO PŘÍPRAVU NA MODRÉHO SOUDCE

Skládejte v žalobě nebo replice svá tvrzení a důkazy jako puzzle - nenechávejte žádná volná místa

Sledujte pozorně, jak se vyvíjí dokazování

Vyhýbejte se zbytečným střetům v soudní síni - pište si raději poznámky pro závěrečnou řeč

Závěrem zohledněte všechno, co zaznělo a vyplňte všechna volná pole

Doplňte svou závěrečnou řeč **PÍSEMNĚ**

Modrý soudce nevynáší rozsudek hned. Po skončení jednání si všechno promítá znovu v hlavě. Do kanceláře za ním už nesmíte. Dejte mu proto do ruky finální verzi příběhu, poskládanou jako puzzle, kde vše propojíte. U modrého soudce vyhrává ten, kdo **LÉPE NASVÍTÍ KONEČNOU VERZI PŘÍBĚHU**.

ČERNÝ SOUDCE JE PŘÍZRAK

**JE TO POSTRACH JUSTICE.
JÁ V JUSTICI VĚŘÍM.**

Věřím v ní proto, že je to lepší nástroj
na výrobu pravdy než baseballová pálka.
Justice ale potřebuje - jako každý jiný
nástroj - obsluhu.

Selhání justice není selhání **NÁSTROJE**.

Je to selhání **LIDÍ**, kteří s tím nástrojem
pracují.

Jsem na Vrchním soudě v Praze...
Jsem v jednací síni, ve které soudili Miladu
Horákovou...

Stále je tu ta dřevěná ohrádka, o kterou se
opírala, když mluvila ke svým katům. Když
mluvila ke zločincům, kteří se převlékli do
talárů, aby ji poslali na smrt podle předem
daného scénáře...

Mrazí mě z toho v zádech.

Brrrrrr!

Dnes má ZLO, ukryté pod taláry,
mnohem mírnější podobu. Má podobu
ČERNÉHO SOUDCE.

Černý soudce je černý pasažér, který
se veze ve vlaku justice, pobírá plat
a nepracuje. Nereaguje na vnější podněty.
Má na svědomí **PRŮTAHY** v řízení.

Rozsudek v obchodní věci, který přichází
příliš pozdě, nepřináší spravedlnost. Je
to jen zbytečná ztráta času a peněz.
Zprošťující trestní rozsudek, vydaný po
téměř deseti letech, jako třeba v kauze
letounů **CASA** bývalé ministryně Vlasty
Parkanové, zničí člověku zdraví a pověst
na celý život.

Takže, jak na černého soudce?
Zkuste ho rozhábat podle zákona
o soudech a soudcích!

TIPY, JAK NA ČERNÉHO SOUDCE

Podejte stížnost na průtahy v řízení k rukám předsedy soudu, nebo

Požádejte odvolací soud o určení lhůty k provedení úkonu, nebo - pokud to přesahuje únosnou mez

Dejte k rukám předsedy soudu nebo ministra spravedlnosti přímo podnět, aby se soudcem zahájili KÁRNÉ ŘÍZENÍ

Kárné řízení černého soudce je **ULTIMA RATIO**. Je veřejné. Probouzí kontrolu médií. Kárné senáty, ve kterých sedí také advokáti, mohou **ČERNÉMU SOUDCI** snížit plat, nebo ho rovnou zbaví taláru. Při troše štěstí pak nastoupí na jeho místo zelený soudce, červený soudce nebo modrý soudce. A vy, kteří jste četli předchozí stránky, už víte, jak na ně.

PŘÍPAD ČERVENÉ KOČIČÍ DÁMY

**PŘEDSTAVTE SI SOUDKYNI,
KTERÁ SE ROZHODUJE
JAKO ŠELMA – RYCHLE
A IMPULZIVNĚ. TADY JE
JEDEN PŘÍBĚH.**

Based on a true story

Na advokáta – řekněme mu třeba Max –, se obrátila firma, na kterou podal věřitel insolvenční návrh.

Firma měla dva věřitele, kterým nezaplatila faktury. Úpadek by znamenal její smrt. Firma by přišla o licence a dotace. Zaměstnanci by přišli o práci. Dodavatelé by přišli o zakázky. Stát by přišel o daně. Dokonce i sám věřitel by přišel o svou pohledávku.

Max se dal do práce. Vyprofiloval si přidělenou soudkyni. Byla to **ČERVENÁ ŠELMA**.

Dozvěděl se ještě jednu zajímavost: *“Miluje své kočky. Má přezdívku Kočičí dáma,”* prozradil mu insider. Jak to bylo dál?

Advokát věřitele Rabas pitval ve svém insolvenčním návrhu velmi dlouze úplně všechno. Max k tomu napsal jen stručnou repliku.

Věděl, že červená šelma se probouzí až v soudní síni. Dal klientovi jasné instrukce. Soud začal v úterý ve tři odpoledne. To je čas, na který soudci nařizují jasné případy – úřední hodiny soudu končí ve čtyři.

Začalo se.

Rabas přednesl návrh. Bylo vidět, že mluví stejně rád, jako píše. Řečnil jak Cicero o tom, že firma, která má dva věřitele, je v úpadku – fakt objev!

Miloval svůj hlas.

Vzal si s sebou koncipienta, aby neriskoval, že ho nebude nikdo poslouchat. Dostával se do varu.

Cicero citoval judikaturu. Odkazoval na antické myslitele. Poučoval soudkyni.

Max ho neposlouchal.
Pozoroval soudkyni.

Viděl, že Cicera taky neposlouchá.

Zjevně myslela na něco jiného, než na antické myslitele. Vypadala jako jaguár těsně před útokem. Blížila se čtvrtá.

Kočky už doma čekají!

Micka měla ráno smutný pohled.

"To by stačilo," utnula soudkyně podrážděně Cicera a dala slovo Maxovi.

Přišel čas na jeho tři minuty, které si ráno pečlivě měřil na stopkách.

"Ano, je pravda, že firma nezaplatila navrhovateli jeho pohledávku," přiznal.

A pak vypustil Krakena:

"Nikdo další už ale žádnou pohledávku
NEMÁ!"

Klient si totiž na jeho radu dohodl krátce před jednáním s druhým věřitelem odklad splatnosti.

Sepsali o tom notářský zápis. Max ho předložil soudu. Soudkyně ho přečetla.

Poprvé se usmála.

Pochopila, že jí nabízí hlavu Cicera na stříbrném podnose.

Max obrátil důkazní břemeno.
Cicero lapal po dechu. Koncipient si přestal psát poznámky.

"Závěrečné řeči! Stručně!" zavelela soudkyně.

"Odkazuji na svůj návrh," zamumlal Cicero.

Max se nadechl, navázal oční kontakt se soudkyní a pronesl pevným hlasem:
"Navrhuji – zamítnutí – návrhu!"

Odbila čtvrtá

"Povstaňte..." zvedla soudkyně židlí Maxe a Cicera: *"Návrh - se - zamítá!"*

Jedna věta. Pád Cicera. A pak už jen ticho a prázdná soudní síň.

A co Micka? Ta dostala své mléko **VČAS!**

CO JE SOUDNÍ PROCES?

VZNIKÁ Z TOUHY PO SPRAVEDLNOSTI?

Nebo proto, že se potkají dvě ega a žádné nechce ustoupit?

Asi platí tak trochu obojí. Jsou v tom emoce.

Váš klient má podobné pocity jako "člověk přes palubu" na rozbouřeném moři:

Vlny hází sem a tam, není jasné, kde je nahoře a kde dole, a on těžko hledá klid a rovnováhu.

Jako **ADVOKÁT** jste ale v jiné pozici. Vy máte být ten, kdo zůstává na palubě, nepropadá panice a volí nejlepší možná řešení, aby dostal **KLIENTA** zpět na lod'.

Advokát nemá skákat do vln jako Jack Sparrow: Když se bude sám topit, nezachrání nikoho!

Ale zpět k tomu, co je **SOUDNÍ PROCES**
Je to HRA O PRAVDU...
... o SOUDNÍ PRAVDU

SOUDCE sice zná právo, ale **PRAVDU** hledá.

A to, co hledá, není skutečná pravda, protože soudce není vševědoucí. Je to (jen) pravda **PROKÁZANÁ**:

PRAVDA SOUDNÍ

A jakou roli v tom hledání má **ADVOKÁT**?

Advokát **NENÍ** božská bytost "nad stranami". To se jen čas od času vyskytne jedinec, který trpí bludem spasitele: Jako zmatená duše patří do nižšího stupně Dantova Pekla.

Dobrý advokát si uvědomuje meze lidského poznání. Rozumí své roli, která

spočívá v tom, že je vždy jen "na jedné straně" - NA **STRANĚ KLIENTA**.

Mise nás advokátů je jasná: **UMĚTAT CESTU SOUDCI**, aby viděl **TU ČÁST PRAVDY**, která hraje ve prospěch **NAŠICH KLIENTŮ**.

JUDr. Michal Žižlavský

- advokát od roku 1991
- **zakládající partner kanceláře ZIZLAVSKY SIGMUND LEGAL**
- působil několik let jako soudce
- získal zkušenosti také jako člen senátu Nejvyššího správního soudu pro kárné věci soudců
- věnuje se litigacím, restrukturalizacím a insolvencím
- **je členem představenstva ČAK a předsedou Insolvenční sekce**
- získal celojustiční ocenění Právník roku 2017
- obdržel prestižní cenu Turnaround Management Association v Londýně za reorganizaci textilky VEBA v roce 2020
- byl členem Legislativní rady vlády České republiky v letech 2013 až 2021
- je spoluautorem komentářů zákona o advokacii, insolvenčního zákona a zákona o preventivní restrukturalizaci
- přednáší pro advokáty, justici a insolvenční správce

WWW.MICHALZIZLAVSKY.CZ

